

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΔΕΚΑΤΟ ΤΜΗΜΑ

(πρώην ΕΒΔΟΜΟ ΤΜΗΜΑ)

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 8 Οκτωβρίου 2024, με την ακόλουθη σύνθεση: Ευαγγελία-Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Δεκάτου Τμήματος, Αργυρώ Μαυρομάτη και Νικόλαος Βόγκας, Σύμβουλοι, Ευθύμιος Καρβέλης και Βασίλειος Λιακόπουλος (εισηγητής), Πάρεδροι, οι οποίοι μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε η Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Ευαγγελία Σεραφή, ως νόμιμη αναπληρωτής του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, ο οποίος είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Μαρία Φορτσερά, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 14.5.2018 (βλ. από 17.5.2018 πράξη κατάθεσης δικογράφου της Γραμματείας του Γραφείου Καταθέσεων και Πρωτοκόλλου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και Α.Β.Δ. .../2018) έφεση του νπδδ με την επωνυμία «... (...)», νομίμως εκπροσωπούμενου, που εδρεύει στην ... Αττικής (... χλμ. Λεωφ. ...), το οποίο παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου δικηγόρου του Γεωργίου Κουντούρη (ΑΜ ΔΣΠ 2441).

Κατά του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Αγγελικής Χειρδάρη.

Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων δεν παραστάθηκε.

Με την έφεση αυτή η εκκαλούσα ζητεί την ακύρωση της ...2018 απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης της Γενικής Γραμματέως Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων καθώς και κάθε άλλης πράξης ή παράλειψης.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του εκκαλούντος, ο οποίος αφού αναφέρθηκε στο δικόγραφο της έφεσης, το περιεχόμενο του οποίου ανέπτυξε και προφορικά στο ακροατήριο, ζήτησε την παραδοχή της.

Την Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία πρότεινε την απόρριψη της έφεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε σώμα, με την παρουσία των ως άνω μελών του και της Γραμματέως του.

Αφού άκουσε την εισήγηση του Παρέδρου Βασιλείου Διακόπουλου

Μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο και αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Με την κρινόμενη έφεση, για την οποία δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (βλ. άρθρο 73 παρ. 1 του ν. 4129/2013, Α', 52), ζητείται η ακύρωση της ...2018 απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης – ανάκτησης της Γενικής Γραμματέως Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, με την οποία επιβλήθηκε σε βάρος του εκκαλούντος δημοσιονομική διόρθωση-ανάκτηση του συνολικού ποσού των 27.206,81 ευρώ, που αντιστοιχεί σε δαπάνες που κρίθηκαν οριστικά ως μη επιλέξιμες για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» - ΕΣΠΑ 2007-2013 στο πλαίσιο της Πράξης «Σχεδιασμός μιας συνδυαστικής προσέγγισης DNA metabarcoding και ανάλυσης εικόνας για τη μελέτη και παρακολούθηση της βιοποικιλότητας των ζωοπλαγκτονικών κωπηπόδων» με κωδικό ... (ΟΠΣ ...) της Δράσης «ΑΡΙΣΤΕΙΑ II». Η ένδικη έφεση κατά το μέρος που στρέφεται κατά κάθε άλλης πράξης ή παράλειψης είναι απορριπτέα ως αόριστη και ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης. Κατά τα λοιπά, ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα και, ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς τη

βασισιμότητα των προβαλλόμενων με αυτήν λόγων. Εξάλλου, η καταβολή του ποσού των 27.206,81 ευρώ της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης – ανάκτησης που κατατέθηκε στον ΚΑΕ 3941 «Έσοδα από καταλογισμούς σε φορείς που υλοποιούν προγράμματα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου» με το ...2018, Σειρά Θ, διπλότυπο είσπραξης της ΔΟΥ Ηρακλείου (βλ. σχετικά το ...2018 Σημείωμα Κατάθεσης) δεν ασκεί επιρροή στην παρούσα δίκη, καθόσον δεν αναιρεί το έννομο συμφέρον του εκκαλούντος για την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης. Περαιτέρω, ενόψει του ότι στην ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου δίκη νομιμοποιείται παθητικώς το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπούμενο αποκλειστικά από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μη νομίμως αποδόθηκε στην Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων η ιδιότητα του διαδίκου, διά της κλήτευσής της από τη Γραμματεία του Τμήματος στην παρούσα δίκη, και πρέπει, αυτή για το λόγο αυτό, να αποβληθεί από τη δίκη ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου (πρβλ. αποφ. 397/2021, 615/2021, 1468/2021 Ι Τμ., 1487/2022 Εβδ. Τμ. ΕλΣυν).

2. Με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1083/2006 του Συμβουλίου της 11^{ης} Ιουλίου 2006 «Περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999» (ΕΕ L 210) θεσπίστηκε, μεταξύ άλλων, ένα αποκεντρωμένο σύστημα εφαρμογής και ελέγχου των χρηματοδοτικών παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ταμείου Συνοχής, σύμφωνα με το οποίο η ευθύνη για τη διαχείριση και τον έλεγχο των συγχρηματοδοτούμενων από τα ως άνω Ταμεία επιχειρησιακών προγραμμάτων, ανήκει, κατά πρώτο λόγο, στα κράτη μέλη. Ειδικότερα, από τα άρθρα 70 έως 98 του προαναφερθέντος Κανονισμού, σε συνδυασμό με τα άρθρα 12 έως 25 και 27 έως 38 του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 της Επιτροπής της 8^{ης} Δεκεμβρίου 2006 «Για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου ...» (ΕΕ L 371), προκύπτει ότι τα κράτη – μέλη, προκειμένου να εκπληρώσουν την ως άνω υποχρέωσή τους, οφείλουν να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, στα οποία περιλαμβάνεται η θέσπιση του αναγκαίου νομοθετικού πλαισίου, που εξασφαλίζει

την επιτυχή εκτέλεση των επί μέρους ενεργειών, την πρόληψη και δίωξη των παρατυπιών και την ανάκτηση των παρανόμως ή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών με τους τόκους υπερημερίας προς αποκατάσταση των λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προς τούτο επιβάλλονται οι αναγκαίες δημοσιονομικές διορθώσεις, οι οποίες συνίστανται στην ακύρωση του συνόλου ή μέρους της δημόσιας συνεισφοράς του επιχειρησιακού προγράμματος και είναι ανάλογες με τις παράτυπες δαπάνες που διαπιστώνονται καθώς και η ανάκτηση των οικείων ποσών που διατέθηκαν παρανόμως ή αχρεωστήτως (βλ. Αποφάσεις Εβδόμου Τμήματος 752/2021, I Τμήματος 1412/2017, 4629/2014, 1228/2014, 91/2012, 3680/2009).

3. Στο εθνικό δίκαιο, με τους νόμους 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» (Α΄, 247) και ήδη 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (...)» (Α΄, 143) και 3614/2007 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013» (Α΄, 267) ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, τα ζητήματα διαχείρισης και ελέγχου των δαπανών καθώς και της ανάκτησης των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων εθνικών ή κοινοτικών κονδυλίων κατά την εκτέλεση των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων.

4. Ο ν. 3614/2007, ορίζει στο άρθρο 3 ότι: «Η διαχείριση κάθε επιχειρησιακού προγράμματος του ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το άρθρο 59 παρ.1 εδάφιο (α) του Κανονισμού [1083/2006] ασκείται μέσω ειδικής υπηρεσίας (Διαχειριστική Αρχή), η οποία λειτουργεί ή συνιστάται για τους σκοπούς αυτούς κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5. 2. Η Διαχειριστική Αρχή είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του επιχειρησιακού προγράμματος σύμφωνα με το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του εδαφίου (γ) της παρ. 1 του άρθρου 2 και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Στο πλαίσιο αυτό η Διαχειριστική Αρχή: (α) ... (β) διενεργεί επαληθεύσεις κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8 ... (ιζ) προβαίνει στην ακύρωση μέρους ή του συνόλου της κοινοτικής συνεισφοράς της πράξης η οποία επιβάλλεται βάσει των αποτελεσμάτων επαλήθευσης ή ελέγχου. ...», στο άρθρο 4 [όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 με την παρ. 1 του άρθρου 1 της από 18.12.2012 Π.Ν.Π. (Α΄ 246/18.12.2012), η οποία κυρώθηκε

με το άρθρο πρώτο του ν. 4128/2013 (Α' 51/28.2.2013)] ότι: «1. Με απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού που εποπτεύει την οικεία διαχειριστική αρχή επιχειρησιακού προγράμματος και του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, δύναται να ορίζονται ένας ή περισσότεροι ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης, οι οποίοι αναλαμβάνουν την άσκηση μέρους των αρμοδιοτήτων της διαχειριστικής αρχής επιχειρησιακού προγράμματος ενεργώντας σε σχέση με δικαιούχους που εκτελούν πράξεις για λογαριασμό και υπό την ευθύνη της διαχειριστικής αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 59 παρ. 2 του Κανονισμού [1083/2006]. (...). 8. Οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου για τη Διαχειριστική Αρχή εφαρμόζονται αναλόγως και στους ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης», στο άρθρο 8 ότι: 1. Αντικείμενο των επαληθεύσεων σύμφωνα με το άρθρο 60 (β) του Κανονισμού και το άρθρο 13 του Εφαρμοστικού Κανονισμού, είναι η επιβεβαίωση της παράδοσης των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών και της πραγματικής πραγματοποίησης των δαπανών που δηλώνουν οι δικαιούχοι για τις διάφορες πράξεις, καθώς και της συμμόρφωσης τους προς τους κοινοτικούς και τους εθνικούς κανόνες. Οι Επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται καλύπτουν τις ενδεικνυόμενες διοικητικές, οικονομικές, τεχνικές και φυσικές πτυχές των πράξεων. Αντικείμενο των επαληθεύσεων είναι να βεβαιωθεί ότι: (α) η δηλωθείσα δαπάνη είναι πραγματική, (β) τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες έχουν παραδοθεί σύμφωνα με την απόφαση ένταξης, (γ) οι δηλώσεις δαπανών από τους δικαιούχους είναι ορθές, (δ) η πράξη και η δαπάνη είναι σύμφωνες με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο και (ε) τηρήθηκαν οι κατάλληλες διαδικασίες για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης της δαπάνης από άλλα κοινοτικά ή εθνικά χρηματοδοτικά μέσα ή από άλλη προγραμματική περίοδο. 2. Οι πραγματοποιούμενες Επαληθεύσεις αφορούν: (α) διοικητικές Επαληθεύσεις για κάθε δήλωση δαπανών που υποβάλλεται από τους δικαιούχους, κατά τις οποίες επιβεβαιώνονται τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 με τα κατάλληλα έγγραφα, (β) επιτόπιες Επαληθεύσεις επί μέρους πράξεων. 3. (...) 4. Η αρμόδια Διαχειριστική Αρχή ή ο ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης, στην περίπτωση διαπίστωσης παράβασης εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τη φύση της παράβασης και τις δημοσιονομικές της επιπτώσεις, δύναται να προβεί σε ακύρωση μέρους ή

του συνόλου της χρηματοδότησης της πράξης από το επιχειρησιακό πρόγραμμα, καταχωρώντας τις αντίστοιχες λογιστικές εγγραφές στο ΟΠΣ και ενημερώνει σχετικά την αρχή πιστοποίησης. Όπου απαιτείται ενημερώνει την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών για τη συνέχιση ή μη της χρηματοδότησης του έργου από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων (...)» και στο άρθρο 26, ότι: «1. Με την Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης ή άλλη απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών προσδιορίζονται οι προβλεπόμενες στα άρθρα 8 και 13 διαδικασίες επαλήθευσης και επιθεωρήσεων, τα αντίστοιχα όργανα, οι διαδικασίες έγκρισης των σχετικών εκθέσεων, οι διαδικασίες και προθεσμίες υποβολής αντιρρήσεων, οι διαδικασίες και τα όργανα έγκρισης των δημοσιονομικών διορθώσεων. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου. 2. Οι δημοσιονομικές διορθώσεις συνίστανται στη μείωση ή ακύρωση μέρους ή του συνόλου της κοινοτικής ή και εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής του από τα επιχειρησιακά προγράμματα της περιόδου 2007 – 2013 και είναι ανάλογες της παράβασης που διαπιστώνεται. (...) Τα ποσά των δημοσιονομικών διορθώσεων, εκτός των περιπτώσεων της παραγράφου 3, αποτελούν μείωση των πιστώσεων του συνολικού προϋπολογισμού του οικείου φορέα χρηματοδότησης ή βαρύνουν τους ίδιους πόρους του δικαιούχου. 3. (...) Ως αχρεώστητη καταβολή για την εφαρμογή του παρόντος νόμου θεωρείται κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία σύμφωνα με τους όρους της σχετικής σύμβασης ή απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης».

5. Κατ' εξουσιοδότηση του ως άνω άρθρου 26 του ν. 3614/2007, εκδόθηκε η 14053/ΕΥΣ 1749/27.3.2008 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών «Υπουργική απόφαση συστήματος διαχείρισης» (Β', 540), το κεφάλαιο Δ της οποίας, υπό τον τίτλο «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007 – 2013, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 3614/2007» τροποποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε αρχικά με την

43804/ΕΥΘΥ 2041/7.9.2009 όμοια απόφαση (Β', 1957) και στη συνέχεια με την 5058/ΕΥΘΥ 138/5.2.2013 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Β', 292). Στο άρθρο 7 της απόφασης αυτής ορίζεται ότι: «Για τους σκοπούς της παρούσας νοούνται ως: Παρατυπία: κάθε παράβαση διάταξης του Κοινοτικού δικαίου η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τον καταλογισμό στον προϋπολογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης. Δημοσιονομική Διόρθωση: Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της Κοινοτικής ή και Εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής του από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα της περιόδου 2007-2013 η οποία είναι ανάλογη της παράτυπης δαπάνης που διαπιστώνεται. Αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό: Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία σύμφωνα με τους όρους της σχετικής σύμβασης ή απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης (...)), στο άρθρο 8 ότι: «1. Οι διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης και η ανάκτηση των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού ή τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την υλοποίηση έργων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007 -2013, εφαρμόζονται: (α) (...) (β) από τις Διαχειριστικές Αρχές, τις Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές, τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, κατόπιν διοικητικής ή επιτόπιας επαλήθευσης που διενεργούν σε πράξεις των οποίων έχουν αναλάβει τη διαχείριση, οι οποίες καλύπτουν τις διοικητικές, οικονομικές, τεχνικές και φυσικές πτυχές των πράξεων αυτών, στο πλαίσιο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007 -2013, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8 του Ν. 3614/2007. 2. Οι διοικητικές ή επιτόπιες επαληθεύσεις που διενεργούν τα ανωτέρω όργανα αφορούν και τη διαπίστωση της τήρησης των δεσμεύσεων, που προβλέπονται στην απόφαση χρηματοδότησης/ένταξης πράξης ή στη σύμβαση που υπογράφει ο δικαιούχος με την αρμόδια αρχή, μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης της πράξης και σε χρονικό ορίζοντα που προβλέπεται στην απόφαση ή στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο

(...)), στο άρθρο 9 ότι: «1. Στην περίπτωση που, κατά τη διενέργεια διοικητικής επαλήθευσης της δήλωσης δαπανών που υποβάλλεται από τους δικαιούχους κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8 του Ν. 3614/2007 και η οποία αφορά δαπάνες για τις οποίες έχει καταβληθεί η αντίστοιχη δημόσια συνεισφορά, διαπιστώνεται παρατυπία για οποιαδήποτε αιτία, τα ποσά αυτά αφαιρούνται από τα συγχρηματοδοτούμενα ποσά του Επιχειρησιακού προγράμματος που καταχωρούνται στο ΟΠΣ από την αρχή που ασκεί τα αντίστοιχα καθήκοντα διαχείρισης. Για το ύψος και την αιτιολογία της περικοπής ενημερώνεται εγγράφως ο δικαιούχος, με την έκθεση διοικητικής επαλήθευσης και καλείται να διατυπώσει εγγράφως και εντός προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση του εγγράφου τυχόν αντιρρήσεις του, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 11.(...))», στο άρθρο 13 ότι: «1. Στην απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης αναφέρονται τα στοιχεία ταυτότητας του έργου του δικαιούχου και της παρατυπίας. (α) Ο φορέας ή οι φορείς (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) ... στους οποίους επιβάλλονται δημοσιονομικές διορθώσεις, (β) το ύψος των δαπανών που αυτή αφορά, (γ) η αναλυτική αιτιολογία της δημοσιονομικής διόρθωσης, με ειδική αναφορά στις διατάξεις που παραβιάστηκαν καθώς και τον τρόπο παραβίασής τους, ...», στο άρθρο 20 ότι: «1. Όλες οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί για την υλοποίηση των πράξεων που έχουν αποφασιστεί από τη διαχειριστική αρχή του οικείου Επιχειρησιακού Προγράμματος ή υπό την ευθύνη της, σύμφωνα με κριτήρια που καθορίζονται εκ των προτέρων από την Επιτροπή Παρακολούθησης είναι επιλέξιμες για συνεισφορά των Ταμείων με την επιφύλαξη των όρων που διευκρινίζονται στα άρθρα του παρόντος κεφαλαίου Ε. (...))», στο άρθρο 21 ότι: «(...) 3. Οι όροι υλοποίησης της πράξης όπως ορίζονται στο σύμφωνο των όρων αποδοχής της απόφασης ένταξης είναι ουσιώδεις και οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από τον δικαιούχο χωρίς προηγούμενη έγκριση από την αρμόδια διαχειριστική αρχή συνιστά βάσιμη αιτία διακοπής χρηματοδότησης της πράξης. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται συνεπεία αυτής της αλλαγής δεν είναι επιλέξιμες μέχρι την αναγνώριση τους από την αρμόδια διαχειριστική αρχή. (...))», στο άρθρο 22 ότι: «1. Ως πραγματικές νοούνται οι δαπάνες που αντιστοιχούν σε πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί από τους δικαιούχους, δικαιολογούνται από

τους όρους και τους στόχους των εγκεκριμένων πράξεων και δικαιολογούνται από εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά στοιχεία ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας εκτός αν οι ειδικοί κανονισμοί για κάθε Ταμείο προβλέπουν άλλως. (...)), στο άρθρο 27 ότι: «1. Οι δαπάνες για την απόσβεση των περιουσιακών στοιχείων επίπλωσης, εξοπλισμού, οχημάτων, υποδομής, ακινήτων και γηπέδων τα οποία διατίθενται αποκλειστικά για τη διάρκεια μιας πράξης είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι: (α) εθνικές ή κοινοτικές επιχορηγήσεις δεν συνέβαλαν στην αγορά τους (β) υπολογίζονται με τους κατάλληλους λογιστικούς κανόνες, και αποτυπώνονται στο λογιστικό σύστημα που τηρεί ο φορέας και (γ) αφορούν αποκλειστικά την περίοδο υλοποίησης της συγχρηματοδοτούμενης πράξης. 2. Οι δαπάνες για αποσβέσεις είναι επιλέξιμες αυστηρά για την χρονική περίοδο που τα πάγια χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς της πράξης και σε κάθε περίπτωση εντός της περιόδου συγχρηματοδότησης της πράξης. (...)), στο άρθρο 32 ότι: «(...) 1.1. Το τακτικό προσωπικό του δικαιούχου συνδέεται με το δικαιούχο με σχέση εξαρτημένης εργασίας (μόνιμο, σύμβαση εργασίας πλήρους ή μερικής απασχόλησης αορίστου ή ορισμένου χρόνου). 1.2. Το έκτακτο προσωπικό το οποίο απασχολείται στο δικαιούχο για την υλοποίηση της πράξης συνδέεται με το δικαιούχο είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας (σύμβαση εργασίας πλήρους ή μερικής απασχόλησης ορισμένου χρόνου) είτε με συμβάσεις μίσθωσης έργου, στις οποίες εξειδικεύεται η φύση της προσφερόμενης εργασίας-έργου σε σχέση με τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη. (...) 7. Οι δαπάνες για πέραν του συμβατικού χρόνου απασχόληση του τακτικού και έκτακτου προσωπικού είναι επιλέξιμες και καταβάλλονται είτε ως αποζημίωση υπερωριακής απασχόλησης, είτε ως πρόσθετη αμοιβή. Η ανάθεση υπερωριακής ή πρόσθετης απασχόλησης γίνεται σύμφωνα με τις κάθε φορά ισχύουσες διατάξεις για τον δικαιούχο. Η απασχόληση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δέκα (10) ώρες την εβδομάδα και τις τρεις (3) ώρες ημερησίως. Οι αποζημιώσεις για απασχόληση πέραν του συμβατικού χρόνου υπόκεινται στα κάθε φορά ισχύοντα ανώτατα όρια αμοιβών. 8. Για την τεκμηρίωση των δαπανών που βαρύνουν τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη και οι οποίες καταβάλλονται στο προσωπικό απαιτούνται: (...) Β Για το έκτακτο προσωπικό που συμμετέχει στην

πράξη με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ή σύμβαση μίσθωσης έργου Β.1 Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ή σύμβαση μίσθωσης έργου σε συνέχεια ανοικτής διαδικασίας, στην οποία θα αναφέρονται, πέραν των συμβαλλομένων, το αντικείμενο της σύμβασης, η χρονική διάρκεια, ο τρόπος παραλαβής του έργου, το τίμημα. (...)» και στο άρθρο 32Α ότι: «Τα έξοδα μετακίνησης και η εκτός έδρας αποζημίωση του προσωπικού του δικαιούχου που συμμετέχει στο έργο αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες, μέχρι τα ανώτατα όρια που ορίζονται στην προβλεπόμενη από την ΚΥΑ του άρθρου 7 παράγραφος 7 του Ν. 2860/2000, όπως αυτή ισχύει κάθε φορά, εκτός εάν ορίζεται χαμηλότερο από το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των δικαιούχων».

6. Η 14420/4.9.2015 κ.υ.α. των Υπουργών Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού καθώς και Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εκχώρηση αρμοδιοτήτων διαχείρισης για πράξεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος ‘Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2007-2013’ στη ‘Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ)’» (Β’ 1948/9.9.2015), ορίζει στο άρθρο 1 ότι: «Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων (εφεξής ΓΓΕΤ) ορίζεται ως Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος ‘Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2007-2013’», στο άρθρο 3 ότι: «Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος ‘Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2007-2013’, αναλαμβάνει για τις κατηγορίες πράξεων του άρθρου 2 της παρούσης, τις ακόλουθες αρμοδιότητες: (...) Μεριμνά ώστε να διαδίδονται όσο το δυνατό ευρύτερα οι πληροφορίες σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης για τις κατηγορίες πράξεων που διαχειρίζεται. Στο πλαίσιο αυτό εκδίδει τις προκηρύξεις των κατηγοριών πράξεων που διαχειρίζεται για την υποβολή προτάσεων από τους δυνητικούς δικαιούχους και παρέχει προς τους δυνητικούς δικαιούχους σαφείς και λεπτομερείς πληροφορίες προς τους δυνητικούς δικαιούχους τουλάχιστον σχετικά με: (α) Τους όρους επιλεξιμότητας τους οποίους πρέπει να πληρούν οι προτεινόμενες πράξεις προκειμένου να ενταχθούν για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΕΠ. (...) Ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας εκδίδει τις αποφάσεις ένταξης των πράξεων στους

άξονες προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης συμφώνου αποδοχής των όρων ένταξης. Ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας εκδίδει τις τροποποιήσεις των αποφάσεων ένταξης ή τις ανακλήσεις αυτών. Οι σχετικές αποφάσεις δημοσιοποιούνται στην οικεία ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας. (...) Μερικά για τη συμμόρφωση των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων με τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες καθ' όλη την περίοδο της υλοποίησής τους (...) Διενεργεί επαληθεύσεις κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 του Ν. 3614/2007 προκειμένου να επιβεβαιωθεί η παράδοση των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών και η πραγματική πραγματοποίηση των δαπανών που δηλώνουν οι δικαιούχοι καθώς και η συμμόρφωση των πράξεων προς τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες. Στο πλαίσιο αυτό: (xvi) Συλλέγει τις δηλώσεις δαπανών (δελτία δήλωσης δαπανών) που υποβάλλονται από τους δικαιούχους και τις καταχωρεί στο ΟΠΣ μετά από τη διενέργεια διοικητικής επαλήθευσης σε κάθε δήλωση δαπάνης, κατά την οποία επιβεβαιώνεται με κατάλληλα έγγραφα ότι: (α) Η δηλωθείσα δαπάνη είναι πραγματική. (β) Τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες έχουν παραδοθεί σύμφωνα με την απόφαση ένταξης. (γ) Οι δηλώσεις δαπανών από τους δικαιούχους είναι ακριβείς. (δ) Η πράξη και η δαπάνη είναι σύμφωνες με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο. (ε) Τηρήθηκαν οι κατάλληλες διαδικασίες για τη αποφυγή διπλής χρηματοδότησης της δαπάνης από άλλα κοινοτικά ή εθνικά χρηματοδοτικά μέσα ή από άλλη προγραμματική περίοδο. (...) (xvii) Διενεργεί επιτόπιες επαληθεύσεις επιμέρους πράξεων κατά τις οποίες επαληθεύεται: ότι οι πράξεις όντως εκτελούνται και τα παραδιδόμενα προϊόντα ή / και παρεχόμενες υπηρεσίες συμμορφώνονται προς τους όρους της αντίστοιχης σύμβασης ή απόφασης ένταξης, η φυσική πρόοδος της πράξης, η τήρηση των κοινοτικών κανόνων όσον αφορά στη δημοσιότητα και η ακρίβεια των πληροφοριών που παρέχει ο δικαιούχος όσον αφορά τη φυσική και οικονομική πρόοδο της πράξης. (...) (xx) Προβαίνει στην ακύρωση μέρους ή του συνόλου της κοινοτικής ή και δημόσιας συνεισφοράς της πράξης η οποία επιβάλλεται βάσει πορίσματος επαλήθευσης ή πορίσματος ελέγχου καταχωρώντας τις αντίστοιχες λογιστικές εγγραφές στο ΟΠΣ. (xxi) Σε περιπτώσεις που διαπιστωθεί βάσει των επαληθεύσεων που διενεργεί αχρεωστήτως

καταβληθείσα δαπάνη, διαβιβάζει την απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης στον αρμόδιο διατάκτη για την έκδοση απόφασης ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Υπουργική Απόφαση του Συστήματος Διαχείρισης & Ελέγχου (ΥΠΑΣΥΔ) (ΦΕΚ 540/Β'/27-3-2008) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. (...)» και στο άρθρο 4 ότι: «Οι αρμοδιότητες διαχείρισης που εκχωρούνται, ασκούνται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του εδαφίου (γ) της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 3614/2007, όπως αυτό ισχύει, και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. (...)».

7. Από τις ως άνω διατάξεις συνάγονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: Με υ.α. δύναται να ορίζονται ένας ή περισσότεροι ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης (ΕΦΔ), οι οποίοι αναλαμβάνουν την άσκηση μέρους των αρμοδιοτήτων της διαχειριστικής αρχής επιχειρησιακού προγράμματος. Οι ΕΦΔ, υπαγόμενοι στις διατάξεις του ν. 3614/2007 που αφορούν και στις διαχειριστικές αρχές, για την διασφάλιση της νομότυπης χρήσης των ενισχύσεων καθώς και την επίτευξη των σκοπών του προγράμματος, διενεργούν επιτόπιους ελέγχους και επαληθεύσεις. Αντικείμενο των επαληθεύσεων, είναι η επιβεβαίωση της παράδοσης των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών και της πραγματικής υλοποίησης των δαπανών που δηλώνουν οι δικαιούχοι για τις διάφορες πράξεις, καθώς και της συμμόρφωσης τους προς τους κοινοτικούς και τους εθνικούς κανόνες. Οι επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται, οι οποίες δύναται εκτός των άλλων να παρίστανται διοικητικές, καλύπτουν τις ενδεικνυόμενες διοικητικές, οικονομικές, τεχνικές και φυσικές πτυχές των πράξεων. Αντικείμενο των επαληθεύσεων είναι προεχόντως να βεβαιωθεί ότι: η δηλωθείσα δαπάνη είναι πραγματική, τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες έχουν παραδοθεί σύμφωνα με την απόφαση ένταξης, καθώς και ότι η πράξη και η δαπάνη είναι σύμφωνες με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο. Ο ΕΦΔ, στην περίπτωση διαπίστωσης παράβασης εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τη φύση της παράβασης και τις δημοσιονομικές της επιπτώσεις, δύναται να προβεί σε ακύρωση μέρους ή του συνόλου της χρηματοδότησης της πράξης από το επιχειρησιακό πρόγραμμα, καταχωρώντας τις αντίστοιχες λογιστικές εγγραφές στο ΟΠΣ.

Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης της Δράσης «Αριστεία II» του ΕΠ «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση ΕΣΠΑ 2007-2013» ορίσθηκε η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΓΓΕΤ), στις αρμοδιότητες της οποίας συμπεριλαμβάνεται η έκδοση της οικείας Προκήρυξης της Δράσης, ο καθορισμός των όρων επιλεξιμότητας των εντασσόμενων στην Δράση Πράξεων, η έκδοση των αποφάσεων ένταξης, η μέριμνα για τη συμμόρφωση των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων με τους όρους επιλεξιμότητας τόσο της οικείας Προκήρυξης και του Οδηγού Εφαρμογής αυτής όσο και με τους όρους επιλεξιμότητας του προβλεπόμενου στην προαναφερθείσα 14053/2008 Υπουργική απόφαση συστήματος διαχείρισης καθώς και με τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες, καθ' όλη την περίοδο της υλοποίησής τους αλλά και η παρακολούθηση των δικαιούχων σχετικά με την τήρηση των υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει. Εφόσον κατά την διενέργεια διοικητικής επαλήθευσης διαπιστωθεί παρατυπία, στην έννοια της οποίας εμπίπτουν και οι δαπάνες που δεν πληρούν τους όρους επιλεξιμότητας, σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία, αυτή αναφέρεται, με την κατάλληλη τεκμηρίωση, στην σχετική έκθεση και προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση. Η έκθεση επαλήθευσης κοινοποιείται εγγράφως στον ελεγχόμενο φορέα για την υποβολή τυχόν αντιρρήσεων, ενώ στην περίπτωση που δεν υποβληθούν αντιρρήσεις ή οι υποβληθείσες αντιρρήσεις κριθούν αβάσιμες, εκδίδεται απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης, που συνίσταται στην ακύρωση του συνόλου ή μέρους της Κοινοτικής ή και Εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή πράξη, η οποία είναι ανάλογη της παράτυπης δαπάνης που διαπιστώνεται (πρβλ. Απόφαση Εβδόμου Τμήματος 752/2021).

8. Με την 5265/4.5.2012 απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων προκηρύχθηκε η Δράση «ΑΡΙΣΤΕΙΑ II» στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2017-2013. Η εν λόγω Δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του 4ου Στρατηγικού Στόχου του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (ΕΠΕΔΒΜ), με τίτλο «Ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου για την προαγωγή της έρευνας και της καινοτομίας», ο οποίος αποτελεί το κύριο εργαλείο του ΕΠΕΔΒΜ για τη στήριξη του εγχώριου ερευνητικού

δυναμικού, αλλά και την ενίσχυση της εξωστρέφειας και την προσέλκυση ερευνητών από το εξωτερικό, μέσω της υλοποίησης προγραμμάτων βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας. Βασικός στόχος της Δράσης είναι η υποστήριξη ιδιαίτερα ταλαντούχων ερευνητών, εργαζόμενων στην Ελλάδα, που έχουν να επιδείξουν σημαντικά επιτεύγματα στον τομέα τους και μπορούν να συμβάλλουν στην πρόοδο της επιστημονικής γνώσης και στη διεύρυνση των οριζόντων της. Για το σκοπό αυτό χρηματοδοτήθηκαν ερευνητικά έργα προς εκτέλεση από ερευνητικές ομάδες, καθοδηγούμενες από έναν Κύριο Ερευνητή (ΚΕ). Τα ερευνητικά έργα υλοποιήθηκαν σε φορείς υποδοχής της χώρας (ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης, ερευνητικούς φορείς), ενώ η δημόσια χρηματοδότηση ορίστηκε καταβλητέα στον Φορέα Υποδοχής στον οποίο απασχολείται ο Κύριος Ερευνητής. Η συνολική δημόσια δαπάνη της Προκήρυξης ανέρχεται στα 60.000.000 ευρώ και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και από Εθνικούς Πόρους στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (ΕΠΕΔΒΜ). Εξάλλου, στο, δεσμευτικό κατά την ως άνω Προκήρυξη, νομοθετικό πλαίσιο υλοποίησης της Δράσης συγκαταλέγεται, μεταξύ άλλων, η 14053/ΕΥΣ1749/27.03.08 αναφερθείσα στην σκέψη 5 Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης, όπως ισχύει μετά τις τροποποιήσεις της καθώς και ο αναρτηθείς στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ Οδηγός Εφαρμογής της Δράσης.

9. Στην περιλαμβανόμενη στον διοικητικό φάκελο της υπόθεσης 3^η επικαιροποίηση του 7127/11.6.2012 Οδηγού Εφαρμογής της Δράσης «Αριστεία II», προβλέπονται τα ακόλουθα: «2.1 Συμμετέχοντες (...) Οι υποχρεώσεις των δικαιούχων συνοψίζονται στα εξής: α) Τήρηση της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσία και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα και μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες. β) Τήρηση του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου που διέπει τη Δράση «ΑΡΙΣΤΕΙΑ II», τους όρους της απόφασης χρηματοδότησης και του Οδηγού Εφαρμογής, τις οδηγίες και κατευθύνσεις της ΓΓΕΤ, τους κανόνες της επιστήμης και τις θεμελιώδεις δεοντολογικές αρχές της έρευνας. γ) Υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του ερευνητικού έργου σύμφωνα με την περιγραφή που περιέχεται στο επισυναπτόμενο στην απόφαση χρηματοδότησης

Τεχνικό Παράρτημα όσον αφορά στα στάδια εκτέλεσης και το χρονοδιάγραμμα, τα παραδοτέα ανά ενότητα εργασίας, την ανάλυση και περιγραφή του προϋπολογισμού ανά ενότητα εργασίας, παραδοτέο και κατηγορία δαπάνης, καθώς και τα λοιπά ειδικά στοιχεία της χρηματοδοτούμενης έρευνας. (...) 4. Παρακολούθηση της Υλοποίησης (...) Β. Τελική Έκθεση Ολοκλήρωσης (...) Με βάση τα στοιχεία της Τελικής Έκθεσης θα διενεργείται η πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Κεφάλαιο 7 και θα αποφασίζεται η καταβολή ή μη της αποπληρωμής καθώς και το ακριβές ποσό της αποπληρωμής ή της αχρεωστήτως καταβληθείσας δημόσιας δαπάνης (...) 5. (...) Αλλαγή των επιμέρους στοιχείων της απόφασης χρηματοδότησης ή/και του Τεχνικού Παραρτήματος μπορεί να αιτηθεί ο ΚΕ εφόσον οι τροποποιήσεις συντελούν στην επίτευξη ή βελτίωση των στόχων του έργου και ακολουθούνται οι περιορισμοί που τίθενται στη συνέχεια. (...) 6.3 Γενικοί κανόνες επιλεξιμότητας. Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στον Κανονισμό 1081/2006 για το ΕΚΤ και στο Κεφάλαιο Ε «Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών των πράξεων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 3614/2007» της με αρ. πρωτ. 14053/ΕΥΣ1749/ΦΕΚ 540/Β/27.03.08 Υπουργικής Απόφασης Συστήματος Διαχείρισης όπως έχει τροποποιηθεί με τις με αρ. πρωτ. 43804/ΕΥΘΥ 2041/07.09.2009 (ΦΕΚ1957/Β/09-09-2009), 28020/ΕΥΘΥ1212/30.06.2010 (ΦΕΚ1088 /Β/19-07-2010), 5058/ΕΥΘΥ138/05-02-2013 (ΦΕΚ292 /Β/ 13- 02- 3013) και 28258/ΕΥΘΥ546/2013(ΦΕΚ 1626/Β/28.6.2013) Υπουργικές Αποφάσεις (στο εξής ΥΠΑΣΥΔ). Για να θεωρούνται επιλέξιμες οι δαπάνες θα πρέπει να έχουν προβλεφθεί στο Τεχνικό Παράρτημα του έργου, να είναι πραγματικές και αναγκαίες και να έχουν πραγματοποιηθεί εξ' ολοκλήρου και αποκλειστικά για τις ανάγκες υλοποίησης του συγκεκριμένου έργου. Θα πρέπει επίσης να έχουν πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του έργου και εξοφληθεί το αργότερο μέχρι την ημερομηνία διενέργειας του ελέγχου και σε κάθε περίπτωση μέχρι 31/12/2015 (...) οι προβλεπόμενες δαπάνες κάθε ερευνητικού έργου δεν θα πρέπει να τυγχάνουν χρηματοδότησης, ταυτοχρόνως, από άλλα κοινοτικά ή εθνικά χρηματοδοτικά μέσα ή άλλη δημόσια πηγή εθνική ή κοινοτική (...) 6.4 Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας

ανά κατηγορία δαπάνης. 1) Αμοιβές προσωπικού. Οι δαπάνες αυτή της κατηγορίας μπορεί να περιλαμβάνουν: (...) β) Αμοιβές μεταδιδασκτόρων ερευνητών που θα προσληφθούν από τον Φορέα Υποδοχής, με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ή σύμβαση έργου, αποκλειστικά για την υλοποίηση του συγκεκριμένου ερευνητικού έργου. (...) γ) Κατά τη διάρκεια του χρονικού διαστήματος που θα αμείβονται από το έργο θα πρέπει να απασχολούνται σε αυτό υπό καθεστώς πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης (δηλαδή δεν θα πρέπει να κατέχουν άλλη θέση). (...) δ) Αμοιβές τεχνικού ή άλλου υποστηρικτικού της έρευνας προσωπικού του οποίου η συμμετοχή είναι απαραίτητη για την υλοποίηση του έργου. (...) Επισημαίνεται ότι: α) (...) β) Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα των εκάστοτε αμοιβών αποτελεί η αντιστοίχισή τους με πραγματικά παραδοτέα και η ύπαρξη συμβάσεων εργασίας ή έργου στις οποίες θα εξειδικεύεται το περιεχόμενο της προσφερόμενης εργασίας-έργου σε σχέση με το φυσικό αντικείμενο της συγχρηματοδοτούμενης πράξης. (...) ε) Η απασχόληση τυχόν έκτακτου προσωπικού για τις ανάγκες της πράξης με οποιαδήποτε σχέση (σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, σύμβαση μίσθωσης έργου), γίνεται τηρώντας την ισχύουσα νομοθεσία και τις γενικές αρχές της συνθήκης ΕΚ και ειδικά την αρχή της ίσης μεταχείρισης, της μη διάκρισης, της ισότητας των φύλων και της διαφάνειας. στ) Οι δαπάνες για πέραν του συμβατικού χρόνου απασχόλησης του τακτικού και έκτακτου προσωπικού είναι επιλέξιμες και καταβάλλονται είτε ως αποζημίωση υπερωριακής απασχόλησης, είτε ως πρόσθετη αμοιβή. (...) Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα αναλυτικότερα αναφέρονται στο άρθρο 32 της ΥΠΑΣΥΔ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Για την τεκμηρίωση των δαπανών που βαρύνουν τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη και οι οποίες καταβάλλονται στο προσωπικό απαιτείται: (...) Β. Για το έκτακτο προσωπικό που συμμετέχει στην πράξη με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ή σύμβαση μίσθωσης έργου. Β.1 Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ή σύμβαση μίσθωσης έργου σε συνέχεια ανοικτής διαδικασίας, στην οποία θα αναφέρονται, πέραν των συμβαλλομένων, το αντικείμενο της σύμβασης, η χρονική διάρκεια, ο τρόπος παραλαβής του έργου, το τίμημα. (...) 2) Δαπάνες Μετακινήσεων. Οι δαπάνες αυτής της κατηγορίας θα περιλαμβάνουν: α) Μετακινήσεις στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό του ΚΕ και των

υπόλοιπων μελών της ερευνητικής ομάδας, συμπεριλαμβανομένων των μεταδιδασκόντων ερευνητών, των υποψήφιων διδασκόντων και των μεταπτυχιακών φοιτητών για τις ανάγκες του ερευνητικού έργου, δηλαδή ενδεικτικά για: συμμετοχή σε συνέδρια, workshops, special schools κλπ, συναντήσεις συνεργασίας, έρευνα πεδίου, μετρήσεις, επιτόπια συλλογή δεδομένων κλπ. (...) β) Δαπάνες για την πρόσκληση ερευνητών από το εξωτερικό, είτε αυτοί ανήκουν στην ερευνητική ομάδα, είτε όχι. (...) Στο πλαίσιο της κατηγορίας αυτής καλύπτονται οι δαπάνες μετακίνησης, διαμονής και η ημερήσια αποζημίωση, η οποία καθορίζεται με βάση τα προβλεπόμενα στους εσωτερικούς κανονισμούς των δικαιούχων. (...)

3) Αποσβέσεις. Αφορούν «Αποσβέσεις Επίπλων και Λοιπού Εξοπλισμού» και «Αποσβέσεις Ασωμάτων Ακινήτοποιήσεων και εξόδων πολυετούς απόσβεσης» που κρίνονται ουσιώδεις για τη συμπλήρωση της υπάρχουσας εργαστηριακής υποδομής σε εξοπλισμό και λογισμικό, ώστε να καταστεί δυνατή η εκπόνηση του προτεινόμενου ερευνητικού έργου. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την ΥΠΑΣΥΔ (άρθρο 27) οι δαπάνες για την απόσβεση περιουσιακών στοιχείων τα οποία διατίθενται αποκλειστικά για τη διάρκεια μιας πράξης, είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι: (α)εθνικές ή κοινοτικές επιχορηγήσεις δεν συνέβαλαν στην αγορά τους (β)υπολογίζονται με τους κατάλληλους λογιστικούς κανόνες, και αποτυπώνονται στο λογιστικό σύστημα που τηρεί ο φορέας και (γ)αφορούν αποκλειστικά την περίοδο υλοποίησης της συγχρηματοδοτούμενης πράξης. Οι δαπάνες για αποσβέσεις είναι επιλέξιμες αυστηρά για την χρονική περίοδο που τα πάγια χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς της πράξης και σε κάθε περίπτωση εντός της περιόδου συγχρηματοδότησης της πράξης. (...)

4) Δαπάνες Δημοσιότητας και διάχυσης και κατοχύρωσης ερευνητικών αποτελεσμάτων. Μπορούν να περιλαμβάνουν δημοσιεύσεις σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά, έξοδα σχετιζόμενα με την απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, ή κατοχύρωσης πνευματικών δικαιωμάτων, posters, δαπάνες προετοιμασίας των δημοσιεύσεων, οργάνωσης και διεξαγωγής ημερίδων, δημιουργία ιστοσελίδας κλπ. (...)

5) Συμπληρωματικές δαπάνες. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει συμπληρωματικές δαπάνες που δεν εντάσσονται στις ανωτέρω κατηγορίες, και συνδέονται άμεσα με

την υλοποίηση του ερευνητικού έργου. Μπορούν ενδεικτικά να αφορούν στην αγορά υλικών άμεσης ανάλωσης (π.χ. εργαστηριακά αναλώσιμα και αντιδραστήρια), εντύπων, γραφικής ύλης, αναλωσίμων Η/Υ, καθώς και άλλες δαπάνες που υποστηρίζουν την υλοποίηση του ερευνητικού έργου (...) 7. Εποπτεία-έλεγχος-παραλαβή (...) Αντικείμενο των ελέγχων αποτελούν: η αξιολόγηση και επαλήθευση της προόδου που έχει επιτευχθεί όσον αφορά στην υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου του έργου σε σχέση με τα προβλεπόμενα στην απόφαση χρηματοδότησης-υπαγωγής και ο βαθμός επίτευξης των στόχων του έργου για την αντίστοιχη χρονική περίοδο, η πιστοποίηση της πραγματοποίησης των δαπανών και της επιλεξιμότητας τους βάσει της συσχέτισης τους με το εκτελούμενο έργο και της προόδου υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου, της συμφωνίας τους με τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες και τέλος της συμβατότητάς τους με τα προβλεπόμενα στην απόφαση χρηματοδότησης - υπαγωγής, στον παρόντα Οδηγό Εφαρμογής και στους όρους της απόφασης ένταξης. Με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου συντάσσεται έκθεση πιστοποίησης η οποία αποστέλλεται στον Κύριο Ερευνητή ο οποίος οφείλει να την κοινοποιήσει στην αρμόδια υπηρεσία του δικαιούχου (...).

10. Στην προκειμένη περίπτωση, από τη συνεκτίμηση όλων ανεξαιρέτως των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα.

11. Μετά την προαναφερθείσα στην σκέψη 8 της παρούσας 5265/4.5.2012 προκήρυξη της Δράσης «Αριστεία II» του ΕΠ «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», το εκκαλούν ... κατέθεσε σχετική πρόταση με κωδικό ... και τίτλο «Σχεδιασμός μιας συνδυαστικής προσέγγισης DNA metabarcoding και ανάλυσης εικόνας για τη μελέτη και παρακολούθηση της βιοποικιλότητας των ζωοπλαγκτονικών κωπηπόδων - MetaCopepod». Η πρόταση, συνολικού προϋπολογισμού ποσού 180.000 ευρώ, εντάχθηκε για χρηματοδότηση στο ΕΠ «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 με την ...2014 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ως ημερομηνία έναρξης του έργου και επιλεξιμότητας των δαπανών ορίστηκε η ημερομηνία υπογραφής της απόφασης χρηματοδότησης και ημερομηνία λήξης τελικώς η 31^η.10.2015 (βλ. ...2015

απόφαση παράτασης ημερομηνίας λήξης ενταγμένων πράξεων του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας). Κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου υποβλήθηκαν συνολικά 3 εκθέσεις προόδου οικονομικού αντικειμένου: η 1η ενδιάμεση έκθεση αφορούσε στο χρονικό διάστημα 31.1.2014 – 31.7.2014 με συνολικές, προς πιστοποίηση, δαπάνες ποσού 12.825,19 ευρώ, η 2η ενδιάμεση έκθεση αφορούσε στο χρονικό διάστημα 1.8.2014 – 31.1.2015 με συνολικές, προς πιστοποίηση, δαπάνες ποσού 33.380,35 ευρώ, ενώ η τελική έκθεση αφορούσε στο χρονικό διάστημα 1.2.2015 – 31.10.2015 με συνολικές, προς πιστοποίηση, δαπάνες ποσού 126.516,01 ευρώ.

12. Τα τελικά αποτελέσματα των πιστοποιήσεων, με συνολικές περικοπές δαπανών ποσού 51.986,73 ευρώ κοινοποιήθηκαν στο εκκαλούν με το από 14.11.2016 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του Τμήματος Ανάπτυξης Ερευνητικού Δυναμικού, της Διεύθυνσης Υποστήριξης Δράσεων Έρευνας και Καινοτομίας της ΓΓΕΤ. Κατόπιν της ...2016 ένστασης του εκκαλούντος, η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων με το ...2017 έγγραφό της περιόρισε το ύψος των μη επιλέξιμων δαπανών σε 37.928,36 ευρώ. Ως οριστικά μη επιλέξιμες κρίθηκαν οι ακόλουθες κατηγορίες δαπανών: α) Κατηγορία Δαπάνης 3 -Αποσβέσεις συνολικού ποσού 19.654,33 ευρώ (α/α δαπάνης 2^{ης} έκθεσης 9-12, τελικής έκθεσης 43), με την αιτιολογία ότι δεν προσκομίστηκαν τα απαραίτητα δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν τη μη συμμετοχή εθνικών ή/και κοινοτικών πόρων στην αγορά των παγίων, β) Κατηγορία δαπάνης 1.δ - Αμοιβές τεχνικού ή άλλου υποστηρικτικού της έρευνας προσωπικού συνολικού ποσού 9.583,15 ευρώ, με την αιτιολογία ότι πρόκειται για δαπάνες οι οποίες i) αφορούν σε προσωπικό το οποίο ελλείπει σχετικής σύμβασης δεν αποτελεί τακτικό ή έκτακτο προσωπικό του φορέα (α/α δαπάνης τελικής έκθεσης 16, 17, 21, 22) και ii) (α/α δαπάνης τελικής έκθεσης 18, 20, 24, 26) αφορούν σε προσωπικό το οποίο συμβλήθηκε με τον φορέα υποδοχής, πλην όμως δεν αποδείχθηκε ότι οι συμβάσεις έκτακτου προσωπικού καταρτίστηκαν στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης πράξης, δοθέντος ότι αυτές δεν ανέφεραν ρητά τη φύση της προσφερόμενης εργασίας ή έργου σε σχέση με την συγχρηματοδοτούμενη πράξη, γ) Κατηγορία δαπάνης 2.α - Μετακινήσεις

στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό του κύριου ερευνητή (ΚΕ) και των υπόλοιπων μελών της ερευνητικής ομάδας ποσού συνολικού ποσού 1.649,47 ευρώ, με την αιτιολογία ότι i) (α/α δαπάνης 1^{ης} έκθεσης 2, τελικής έκθεσης 31, 32) δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες μετακίνησης της κατηγορίας προσωπικού 1δ (τεχνικό ή άλλο υποστηρικτικό της έρευνας προσωπικό) αλλά αποκλειστικά και μόνο του ΚΕ και των υπολοίπων μελών της ερευνητικής ομάδας, συμπεριλαμβανομένων των μεταδιδασκτόρων ερευνητών, των υποψηφίων διδασκτόρων και των μεταπτυχιακών φοιτητών, ii) (α/α δαπάνης τελικής έκθεσης 34) δεν είναι επιλέξιμη η δαπάνη μετακίνησης μεταδιδάκτορα ερευνητή από το εξωτερικό καθόσον ο τελευταίος οφείλει να απασχολείται στο έργο υπό καθεστώς πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, συνεπώς στην έδρα του εκκαλούντος, iii) (α/α δαπάνης τελικής έκθεσης 36) η μετακίνηση ερευνητών από το εξωτερικό προς την Ελλάδα αποζημιώνεται σύμφωνα με τον Οδηγό Εφαρμογής ως μετακίνηση εσωτερικού και iv) (α/α δαπάνης 1^{ης} έκθεσης 1 συνολικού ποσού -συμπεριλαμβανομένου ποσού εκ της διαφοροποίησης της μετατροπής του κόστους ξενοδοχείου σε ευρώ- 581,65 ευρώ) δεν είναι επιλέξιμη η δαπάνη ημερήσιας αποζημίωσης του ΚΕ για διαμονή του στο εξωτερικό πέραν της ημερομηνίας λήξης των εργασιών συνεδρίου (στα στοιχεία του φακέλου περιλαμβάνεται έντυπο απολογισμού μετακίνησης και δαπανών ταξιδιού του ΚΕ σύμφωνα με το οποίο αιτήθηκε ημερήσιας αποζημίωσης για το χρονικό διάστημα από 28.3.2014-7.4.2014, περαιτέρω, δε, στο ίδιο έντυπο είναι συνημμένα προγράμματα 2 συνεδρίων, του πρώτου στην Ισλανδία στις 28.3.2014 και του δεύτερου στη Νορβηγία για το χρονικό διάστημα 30.3.2014-5.4.2014), δ) Κατηγορία δαπάνης 2.β - Προσκλήσεις ερευνητών από το εξωτερικό συνολικού ποσού 1.034,93 ευρώ (έξοδα φιλοξενίας, ήτοι διατροφής-catering των προσκεκλημένων ερευνητών από το εξωτερικό για τρεις συναντήσεις του προγράμματος), με την αιτιολογία ότι τα έξοδα αυτά δεν περιγράφονται αναλυτικά στο Τεχνικό Παράρτημα του Έργου (ΤΠΕ), ε) Κατηγορία δαπάνης 4 - Δαπάνες δημοσιότητας και διάχυσης ερευνητικών αποτελεσμάτων, συνολικού ποσού 902,58 ευρώ (έξοδα διεξαγωγής συναντήσεων α/α δαπάνης 1^{ης} έκθεσης 10-16, 2^{ης} έκθεσης 13-18, τελικής έκθεσης 52-55), με την αιτιολογία ότι δεν συμπεριλαμβάνονταν στο ΤΠΕ και δεν αφορούσαν σε δαπάνες δημοσιότητας και

διάχυσης αποτελεσμάτων αλλά σε συναντήσεις εργασίας και στ) Κατηγορία δαπάνης 5 - Συμπληρωματικές Δαπάνες συνολικού ποσού 4.587,50 ευρώ (δαπάνες αγοράς βιβλίων, μη εργαστηριακών αναλωσίμων, καυσίμων και εξόδων φιλοξενίας, α/α δαπάνης 2^{ης} έκθεσης 19, 23-26, 38-39, τελικής έκθεσης 56-57, 63-68, 79-88, 91, 93-95, 101-109, 133, 139-143), με την αιτιολογία ότι δεν ήταν σύμφωνες με το ΤΠΕ.

13. Ακολούθως, με την ...2017 απόφαση της Γενικής Γραμματέως Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων εγκρίθηκε η ολοκλήρωση της συγχρηματοδοτηθείσας πράξης και ορίστηκε επιστρεπτέο το ποσό των 27.206,81 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στο αναφερόμενο στην προηγούμενη σκέψη ποσό των 37.928,36 οριστικά μη επιλέξιμων δαπανών, συμψηφιζόμενο με το μη εκταμιευθέν ποσό των 10.721,55 ευρώ.

14. Το εκκαλούν άσκησε την ...2017 αίτηση θεραπείας προβάλλοντας τους ακόλουθους ισχυρισμούς: α) για την κατηγορία δαπάνης 3 (αποσβέσεις) ότι προέβη σε ταμειακή διευκόλυνση με τη χρήση ταμειακών διαθεσίμων άλλων δύο (2) προγραμμάτων (SeaBioTech και EUBON), ελλείπει διαθεσίμων, πλην, όμως, τα εν λόγω δύο (2) προγράμματα τελικώς δεν επιβαρύνθηκαν από την αγορά του εξοπλισμού καθώς συντελέστηκε απόσβεση σε ποσοστό 100% και τα χρήματα επεστράφησαν στον λογαριασμό των 2 προγραμμάτων, ο δε αποκτηθείς εξοπλισμός χρησιμοποιήθηκε αποκλειστικά στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης πράξης, β) για την κατηγορία δαπάνης 1δ (αμοιβές τεχνικού ή άλλου υποστηρικτικού της έρευνας προσωπικού) ότι οι δαπάνες μισθοδοσίας αφορούσαν σε έκτακτο προσωπικό του φορέα με σύμβαση ορισμένου χρόνου σε άλλα έργα του εκκαλούντος το οποίο εργάστηκε υπερωριακά και δικαιούται πρόσθετης αμοιβής, καθόσον παρέδωσε αποτελέσματα σύμφωνα με τις σχετικές εκθέσεις πεπραγμένων, ενώ είχε γίνει και προφορική ενημέρωση των πιστοποιητών για την έλλειψη σύμβασης αναφορικά με το συγχρηματοδοτούμενο έργο, με την διαβεβαίωση των τελευταίων ότι αρκεί η ύπαρξη σύμβασης σε οποιοδήποτε πρόγραμμα του εκκαλούντος, γ) για την κατηγορία δαπάνης 2α (μετακινήσεις στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό του ΚΕ και των υπολοίπων μελών της ερευνητικής ομάδας) ότι τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα μετακίνησής τους

λόγω της ανάγκης συμμετοχής τους σε συνάντηση η οποία αφορούσε στο πρόγραμμα και στην παρουσίαση των πεπραγμένων, ενώ και η παραμονή του ΚΕ στο εξωτερικό την επομένη λήξης συνεδρίου κρίθηκε επιβεβλημένη για λόγους συγκράτησης του υψηλού κόστους που θα επέβαλε η επιστροφή του στην Ελλάδα από Ισλανδία και η άμεση αναχώρησή του πάλι για το εξωτερικό (Νορβηγία), δ) για την κατηγορία δαπάνης 2β (προσκλήσεις ερευνητών από το εξωτερικό) ότι κρίθηκε οικονομικότερη η παροχή catering-γευμάτων εργασίας στους ερευνητές από το εξωτερικό για 3 συναντήσεις εργασίας από την προβλεπόμενη από τον Οδηγό Εφαρμογής παροχή σε αυτούς ημερήσιας αποζημίωσης, ενώ για την περικοπή ποσού κόστους διαμονής ερευνητή προσκληθέντος από το εξωτερικό (κοστολόγηση σύμφωνα με τις μετακινήσεις εσωτερικού) ότι οι σχετικές δαπάνες καταχωρούνται λογιστικά ως ταξίδια εξωτερικού και ως τέτοια πρέπει να αποζημιωθούν, ε) για την κατηγορία δαπάνης 4 (δαπάνες δημοσιότητας και διάχυσης ερευνητικών αποτελεσμάτων) ότι η δαπάνη πρέπει να κριθεί ως επιλέξιμη διότι τεκμηριώθηκε κατά τα προαναφερθέντα η ανάγκη catering και γευμάτων εργασίας στο πλαίσιο συναντήσεων, η συνάφειά τους με το έργο και η αδυναμία πρόβλεψής τους και περιγραφής τους στο ΤΠΕ και στ) για την κατηγορία δαπάνης 5 (συμπληρωματικές δαπάνες) ότι αυτές αφορούν σε μη εργαστηριακά αναλώσιμα, έξοδα φιλοξενίας, αγορά βιβλίων και καύσιμα, ήτοι σε δαπάνες αναγκαίες και συναφείς με το έργο, αλλά μη δυνάμενες να προβλεφθούν και να περιγραφούν στο ΤΠΕ.

15. Η αίτηση θεραπείας του εκκαλούντος απορρίφθηκε με το ...2017 έγγραφο της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Υποστήριξης Δράσεων Έρευνας και Καινοτομίας της ΓΓΕΤ, με την αιτιολογία ότι: α) για την κατηγορία δαπάνης 3 (αποσβέσεις) δεν προσκομίστηκε αποδεικτικό ότι εθνικές ή κοινοτικές επιχορηγήσεις δεν συνέβαλαν στην αγορά του αποσβεσθέντος εξοπλισμού, β) για την κατηγορία δαπάνης 1δ (αμοιβές τεχνικού ή άλλου υποστηρικτικού της έρευνας προσωπικού) σύμφωνα με την εκδοθείσα από την Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ) του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ...2013 διευκρινιστική εγκύκλιο της ΥΠΑΣΥΔ, ως έκτακτο προσωπικό νοείται το σύνολο των φυσικών προσώπων, το

οποίο συμβάλλεται με τον δικαιούχο προκειμένου να απασχοληθεί αποκλειστικά στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης πράξης, οι δε σχετικές συμβάσεις πρέπει να αναφέρουν ρητά την φύση της προσφερόμενης εργασίας ή του έργου σε σχέση με τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη, γ) για την κατηγορία δαπάνης 2α (μετακινήσεις στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό του ΚΕ και των υπολοίπων μελών της ερευνητικής ομάδας) σύμφωνα με τον Οδηγό Εφαρμογής οι δαπάνες μετακινήσεων περιλαμβάνουν μετακινήσεις στο εσωτερικό ή το εξωτερικό αποκλειστικά του ΚΕ και των υπολοίπων μελών της ερευνητικής ομάδας, δ) για την κατηγορία δαπάνης 2β (προσκλήσεις ερευνητών από το εξωτερικό) η μετακίνηση ερευνητών/ομιλητών από το εξωτερικό προς την Ελλάδα αποτελεί μετακίνηση εσωτερικού και οι δαπάνες εξοφλούνται σύμφωνα με τα κόστη των μετακινήσεων εσωτερικού και ε) για την κατηγορία δαπάνης 4 (δαπάνες δημοσιότητας και διάχυσης ερευνητικών αποτελεσμάτων) οι δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες διότι δεν αφορούν σε δημοσιότητα και διάχυση αποτελεσμάτων.

16. Εν συνεχεία, εκδόθηκε η με την ένδικη έφεση ήδη προσβαλλόμενη ...2018 (ΑΠ ... ..2018) απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης – ανάκτησης της Γενικής Γραμματέως Έρευνας και Τεχνολογίας, με την οποία επιβλήθηκε σε βάρος του εκκαλούντος δημοσιονομική διόρθωση-ανάκτηση του συνολικού ποσού των 27.206,81 ευρώ, που αντιστοιχεί στις αναφερθείσες στην σκέψη 12 δαπάνες οι οποίες κρίθηκαν οριστικά ως μη επιλέξιμες στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης πράξης.

17. Με τον πρώτο λόγο έφεσης, ο οποίος αναφέρεται στην κατηγορία δαπάνης 3 (αποσβέσεις), το εκκαλούν, επαναλαμβάνοντας τους προβληθέντες με την αίτηση θεραπείας του ισχυρισμούς, προβάλλει ότι η έννοια του Οδηγού Εφαρμογής είναι η αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης, γεγονός που επιτυγχάνεται στην συγκεκριμένη περίπτωση, δοθέντος ότι το ... προέβη, ελλείψει επαρκών ταμειακών διαθεσίμων, αποκλειστικά σε ταμειακή διευκόλυνση της αγοράς του εξοπλισμού εκ των πόρων των προγραμμάτων SeaBioTech και EUBON, στον λογαριασμό των οποίων επεστράφησαν τα εκταμιευθέντα ποσά, ενώ και ο αποσβεσθείς εξοπλισμός χρησιμοποιήθηκε αποκλειστικά στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης πράξης, γεγονός που αποδεικνύεται από τις ταμειακές

εγγραφές και την λογιστική καρτέλα του έργου που δείχνει την παγιοποίηση του εξοπλισμού στον κωδικό του έργου.

18. Ακολούθως, λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 27 της ΥΠΑΣΥΔ και του άρθρου 6.4.3 του Οδηγού Εφαρμογής της Δράσης «Αριστεία II» (βλ. σκέψεις 5 και 9), ήτοι του δεσμευτικού σύμφωνα με την σχετική προκήρυξη (βλ. σκέψη 8) και απόφαση ένταξης πλαισίου για το εκκαλούν (υπό την ιδιότητα αυτού ως δικαιούχου της πράξης), για να κριθούν επιλέξιμες οι δαπάνες αποσβέσεων πρέπει να αποδεικνύεται ότι άλλες εθνικές ή κοινοτικές επιχορηγήσεις δεν συνέβαλαν στην αγορά του κρίσιμου εξοπλισμού (αλλά και ότι οι δαπάνες αφορούν αποκλειστικά στην περίοδο και το σκοπό υλοποίησης της συγχρηματοδοτούμενης πράξης) και ενόψει του ότι το εκκαλούν συνομολογεί ότι, ελλείψει ταμειακών διαθεσίμων, ο αποκτηθείς στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης με κωδικό ... (κωδικός ΟΠΣ ...) πράξης εξοπλισμός αποκτήθηκε με πόρους άλλων προγραμμάτων (SeaBioTech και EUBON), ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Περαιτέρω, αναποδείκτως προβάλλεται από το εκκαλούν ότι τελικώς δεν επιβαρύνθηκαν οι πόροι των εν λόγω προγραμμάτων, καθόσον εκ του περιλαμβανομένου στον φάκελο της υπόθεσης μητρώου παγίων δεν προκύπτει τελικώς ούτε η προέλευση της χρηματοδότησης του αποκτηθέντος εξοπλισμού, ούτε ότι οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες αφορούν αποκλειστικά στην περίοδο και το σκοπό υλοποίησης της συγχρηματοδοτούμενης πράξης, τουναντίον ανιχνεύονται μόνο λογιστικές εγγραφές καταχώρησης παγίων.

19. Με τον δεύτερο λόγο έφεσης, ο οποίος αναφέρεται στην κατηγορία δαπάνης 1δ (αμοιβές τεχνικού ή άλλου υποστηρικτικού της έρευνας προσωπικού), το εκκαλούν, επαναλαμβάνοντας τους προβληθέντες με την αίτηση θεραπείας του ισχυρισμούς, προβάλλει ότι οι δαπάνες αντιστοιχούν σε έκτακτο προσωπικό, που περιγράφεται ονομαστικά στην ομάδα έργου, εργάστηκε υπερωριακά και διατηρούσε σύμβαση ορισμένου χρόνου σε άλλα έργα του εκκαλούντος, πλην, όμως, είχε συγκεκριμένα παραδοτέα στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης πράξης, τα οποία τεκμηριώνονται από τις σχετικές εκθέσεις πεπραγμένων και βεβαιώσεις παραλαβής. Συνεπώς, οι εν λόγω δαπάνες αφορούν σε προσωπικό δικαιούμενο πρόσθετης αμοιβής σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 32 παρ. 7

της ΥΠΑΣΥΔ. Περαιτέρω, δε, προβάλλει ότι είχαν ενημερωθεί προφορικά οι πιστοποιητές για την έλλειψη συμβάσεων του προσωπικού στο συγχρηματοδοτηθέν έργο, αλλά αυτοί αρκέστηκαν στην ύπαρξη σύμβασης σε οποιοδήποτε πρόγραμμα του εκκαλούντος.

20. Ο λόγος αυτός παρίσταται αβάσιμος, δοθέντος ότι σύμφωνα με τις προβλέψεις του επικληθέντος άρθρου 32 παρ. της ΥΠΑΣΥΔ και του άρθρου 6.4.1δ του Οδηγού Εφαρμογής, ήτοι διατάξεων τις οποίες δεσμεύτηκε να τηρεί το εκκαλούν (κατά τα προεκτεθέντα στην σκέψη 8), απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα των εκάστοτε αμοιβών εκτάκτου προσωπικού, ως εν προκειμένω, είναι η αντιστοίχισή τους με πραγματικά παραδοτέα αλλά και η ύπαρξη συμβάσεων εργασίας ή έργου στις οποίες θα εξειδικεύεται το περιεχόμενο της προσφερόμενης εργασίας-έργου σε σχέση με το φυσικό αντικείμενο της συγχρηματοδοτούμενης πράξης, ήτοι συμβάσεων τις οποίες το εκκαλούν συνομολογεί ότι δεν διέθετε το προσωπικό στο οποίο αφορούν οι κριθείσες ως μη επιλέξιμες δαπάνες. Το ανωτέρω συμπέρασμα δεν αναιρείται από τις προσκομισθείσες εκθέσεις πεπραγμένων ούτε δύναται να θεωρηθούν ως επαρκείς συμβάσεις οι προσκομισθείσες συμβάσεις ορισμένου χρόνου προσωπικού απασχοληθέντος σε άλλα έργα ή οι συμφωνίες αποδοχής υποτροφίας/συμβάσεις διδακτορικού υποτρόφου στο πλαίσιο άλλων έργων, ούτε, άλλωστε, αποδεικνύονται οι επικληθείσες από το εκκαλούν προφορικές διαβεβαιώσεις των πιστοποιητών.

21. Με τον τρίτο λόγο έφεσης, ο οποίος αναφέρεται στην κατηγορία δαπάνης 2α (μετακινήσεις στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό του ΚΕ και των υπολοίπων μελών της ερευνητικής ομάδας), προβάλλεται, κατ' επανάληψη των προβληθέντων με την ως άνω αίτηση θεραπείας ισχυρισμών, ότι τα μέλη της ομάδας έπρεπε να συμμετάσχουν σε συνάντηση η οποία αφορούσε στο πρόγραμμα και στην παρουσίαση των πεπραγμένων, ενώ και η παραμονή του ΚΕ για επιπλέον μέρες στο εξωτερικό κρίθηκε επιβεβλημένη για λόγους συγκράτησης του υψηλού κόστους που θα είχε ως συνέπεια η επιστροφή του στην Ελλάδα από την Ισλανδία και η άμεση αναχώρησή του για την Νορβηγία.

22. Ανεξαρτήτως του ότι με τον λόγο αυτό δεν πλήττονται τα αιτιολογικά ερείσματα μη επιλεξιμότητας της εν λόγω κατηγορίας δαπάνης, τα οποία αφορούν

στην αποζημίωση μετακίνησης μεταδιδακτορικού ερευνητή από το εξωτερικό και στην μείωση αποζημίωσης μετακίνησης ερευνητή από το εξωτερικό (βλ. σκέψη 12 γii και iii), ο λόγος αυτός κρίνεται αβάσιμος, δεδομένου ότι σύμφωνα με τις διατάξεις 6.4.2α του δεσμευτικού για το εκκαλούν, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, Οδηγού Εφαρμογής, δεν αποζημιώνονται οι δαπάνες διαμονής οι οποίες δεν έχουν συνάφεια με τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη, ως εν προκειμένω η δαπάνη ημερήσιας αποζημίωσης του ΚΕ πέραν της ημερομηνίας λήξης του συνεδρίου στο εξωτερικό (γεγονός το οποίο το εκκαλούν συνομολογεί), ούτε δικαιούνται αποζημίωσης μετακίνησης οι υπαγόμενοι στην κατηγορία 1δ (τεχνικό ή άλλο υποστηρικτικό της έρευνας προσωπικό), η ιδιότητα των οποίων επίσης συνομολογείται από το εκκαλούν στην σελ. 2 της ...2016 απάντησης επί των παρατηρήσεων της τελικής πιστοποίησης. Εξάλλου, οι δεσμευτικοί όροι επιλεξιμότητας του Οδηγού Εφαρμογής δεν δύνανται να αναιρεθούν ούτε από την επικληθείσα από το εκκαλούν τυπική κατάταξη των εν προκειμένω αποζημιωθέντων στην κατηγορία 1δ, ούτε από ίδιες εκτιμήσεις περί οικονομικότητας του εκκαλούντος αναφορικά με την δαπάνη ημερήσιας αποζημίωσης του ΚΕ πέραν της λήξης εργασιών συνεδρίου.

23. Αναφορικά με την κριθείσα ως μη επιλέξιμη δαπάνη ημερήσιας αποζημίωσης του ΚΕ μειοψήφησε η Σύμβουλος Αργυρώ Μαυρομάτη, η οποία διατύπωσε την ακόλουθη γνώμη: Η παραμονή του ΚΕ στο εξωτερικό την επόμενη ημέρα από τη λήξη του συνεδρίου κρίθηκε επιβεβλημένη για λόγους συγκράτησης του υψηλού κόστους που θα επέβαλε η επιστροφή του στην Ελλάδα από την Ισλανδία και η άμεση αναχώρησή του πάλι για το εξωτερικό (Νορβηγία), όπως αναφέρθηκε στην αίτηση θεραπείας (βλ. σκ. 14). Ο λόγος πρέπει να κριθεί βάσιμος, σύμφωνα με τη γενική αρχή της οικονομικότητας. Με βάση τα δεδομένα της κοινής πείρας η καταβολή ημερησίας αποζημίωσης μετά τη λήξη του συνεδρίου αντί της επιβάρυνσης του εκκαλούντος με την πληρωμή αεροπορικού εισιτηρίου για την επιστροφή του ΚΕ από την Ισλανδία στην Ελλάδα και στη συνέχεια με την πληρωμή δεύτερου αεροπορικού εισιτηρίου για τη μετάβαση αυτού από την Ελλάδα στη Νορβηγία για την συμμετοχή του σε άλλο συνέδριο είναι προς όφελος του εκκαλούντος και επομένως ορθά προκρίθηκε. Επιπλέον, η

επιλογή αυτή ορθά προκρίθηκε τόσο για λόγους περιβαλλοντικούς (περιβαλλοντικό αποτύπωμα αεροπορικών πτήσεων), όσο και για λόγους που αφορούν στην αποτελεσματικότερη συμμετοχή του ερευνητή στο δεύτερο συνέδριο, αφού το να πραγματοποιήσει ο ΚΕ δύο αεροπορικά ταξίδια, ένα για να επιστρέψει στην Ελλάδα και ένα για να μεταβεί στη Νορβηγία, εκτός από οικονομικά ασύμφορο, θα ήταν και εξουθενωτικό και επομένως θα επηρέαζε την αποτελεσματική παρακολούθηση από αυτόν του συνεδρίου. Η γνώμη αυτή δεν εκράτησε.

24. Με τον τέταρτο λόγο έφεσης, το εκκαλούν επαναλαμβάνει τους προβληθέντες με την αίτηση θεραπείας του ισχυρισμούς, προβάλλοντας ότι οι δαπάνες αυτές αφορούν σε έξοδα catering και γευμάτων εργασίας κατά την διάρκεια τριών (3) συναντήσεων του προγράμματος, οι οποίες κρίθηκαν ως οικονομικότερη λύση αντί της απόδοσης στους προσκεκλημένους από το εξωτερικό ημερήσιας αποζημίωσης σύμφωνα με τις προβλέψεις του Οδηγού Εφαρμογής. Ειδικότερα, προβάλλει ότι στους προσκεκλημένους από το εξωτερικό δεν δόθηκε ημερήσια αποζημίωση όπως προέβλεπε ο οδηγός εφαρμογής (80 €/ημέρα για ταξίδια εξωτερικού, σύμφωνα με τον τότε ισχύοντα εσωτερικό κανονισμό του ...), αλλά προτιμήθηκε για λόγους οικονομίας και καλύτερης διαχείρισης των συναντήσεων, να καλυφθούν τα έξοδα διατροφής τους με την οργάνωση catering και γευμάτων. Κατά τους ισχυρισμούς του εκκαλούντος, αν δίνονταν ημερήσιες αποζημιώσεις αντί παροχής γευμάτων, τα σχετικά έξοδα φιλοξενίας για την 1η συνάντηση θα ήταν 2400 ευρώ (6 άτομα επί 5 ημέρες επί 80 ευρώ/ημέρα) αντί για 862,56 ευρώ, για τη 2η συνάντηση 400 ευρώ (1 άτομο επί 5 ημέρες επί 80 ευρώ /ημέρα) αντί για 387,20 ευρώ και για την τρίτη συνάντηση 960 ευρώ (4 άτομα επί 3 ημέρες επί 80 ευρώ /ημέρα) αντί για 840,59 ευρώ.

25. Ο λόγος αυτός παρίσταται αβάσιμος, διότι, ανεξαρτήτως του ότι το εκκαλούν δεν αποδεικνύει ότι διά της παροχής ημερήσιας αποζημίωσης η σχετική δαπάνη θα υπερέβαινε την δαπάνη παροχής γευμάτων εργασίας, ο τελικός δικαιούχος συγχρηματοδοτούμενης πράξης δεν διαθέτει ευχέρεια καθορισμού και εν γένει αλλαγής των όρων επιλεξιμότητας των δαπανών με βάση τις εκτιμήσεις του ή άλλες οικονομικές αναλύσεις, αντιθέτως οφείλει να τηρεί πιστά τους

προβλεπόμενους στο οικείο δεσμευτικό γι' αυτόν κανονιστικό πλαίσιο (ΥΠΑΣΥΔ, προκήρυξη, Οδηγός Εφαρμογής Δράσης, απόφαση ένταξης, ΤΠΕ) όρους επιλεξιμότητας των εκάστοτε δαπανών. Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6.4.2β του Οδηγού Εφαρμογής της Δράσης, το εκκαλούν όφειλε να προβεί στην καταβολή ημερήσιας αποζημίωσης στους προσκληθέντες ερευνητές του εξωτερικού και όχι να υλοποιήσει μη προβλεφθείσες τόσο στον Οδηγό Εφαρμογής όσο και στο ΤΠΕ δαπάνες φιλοξενίας (catering-γευμάτων εργασίας).

26. Ως προς την αναφερθείσα στην προηγούμενη σκέψη δαπάνη μειοψήφησε η Σύμβουλος Αργυρώ Μαυρομάτη, η οποία διατύπωσε την ακόλουθη γνώμη: Η μη απόδοση ημερησίας αποζημίωσης και η κάλυψη των εξόδων διατροφής των προσκεκλημένων από το εξωτερικό με την οργάνωση catering και γευμάτων αποδεικνύεται με βάση τους μαθηματικούς υπολογισμούς (βλ. σκέψη 24). Περαιτέρω, σύμφωνα με τα δεδομένα της κοινής πείρας, η πρακτική αυτή ακολουθείται διεθνώς σε σεμινάρια και συνέδρια για λόγους οικονομίας, αλλά και καλύτερης οργάνωσης των συναντήσεων. Επομένως ο λόγος αυτός πρέπει να κριθεί βάσιμος. Η γνώμη αυτή δεν εκράτησε.

27. Με τον πέμπτο λόγο έφεσης, το εκκαλούν προβάλλει ότι τα κριθέντα ως μη επιλέξιμα έξοδα διεξαγωγής συναντήσεων (κατηγορία δαπάνης 4 δαπάνες δημοσιότητας και διάχυσης ερευνητικών αποτελεσμάτων) πρέπει να αποζημιωθούν, καθόσον τεκμηριώθηκε πλήρως η ανάγκη catering και γευμάτων εργασίας στο πλαίσιο συναντήσεων, η συνάφειά τους με το έργο και η αδυναμία πρόβλεψής τους και περιγραφής τους στο ΤΠΕ.

28. Όπως, όμως, ήδη έγινε δεκτό ανωτέρω, το εκκαλούν δεν διέθετε την ευχέρεια προς υλοποίηση των πραγματοποιηθεισών δαπανών φιλοξενίας, συνεπώς ο λόγος αυτός παρίσταται αβάσιμος. Επιπλέον, στην κατηγορία δαπανών δημοσιότητας και διάχυσης αποτελεσμάτων εντάσσονται, σύμφωνα με τον δεσμευτικό για το εκκαλούν Οδηγό Εφαρμογής (άρθρο 6.4.4), δαπάνες δημοσίευσης σε επιστημονικά περιοδικά, έξοδα σχετιζόμενα με την απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και την κατοχύρωση πνευματικών δικαιωμάτων καθώς και συναφή έξοδα προετοιμασίας δημοσιεύσεων, οργάνωσης, διεξαγωγής

ημερίδων και δημιουργίας ιστοσελίδων και όχι, ως εν προκειμένω, έξοδα που σχετίζονται με συναντήσεις εργασίας (γεγονός που συνομολογεί το εκκαλούν) της ερευνητικής ομάδας. Εξάλλου, το εκκαλούν δεν αποδεικνύει γιατί δεν ήταν δυνατή η συμπερίληψη των κρίσιμων δαπανών στο ΤΠΕ ή η τροποποίηση του υφιστάμενου και εγκεκριμένου ΤΠΕ σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 5 του Οδηγού Εφαρμογής της Δράσης.

29. Με τον έκτο και τελευταίο λόγο έφεσης προβάλλεται αναφορικά με την τελευταία κατηγορία δαπανών (συμπληρωματικές δαπάνες) ότι οι δαπάνες αυτές αφορούν σε μη εργαστηριακά αναλώσιμα, έξοδα φιλοξενίας, αγορά βιβλίων και προμήθεια καυσίμων και πρέπει να κριθούν ως επιλέξιμες διότι τεκμηριώνεται πλήρως η αναγκαιότητα πραγματοποίησής τους, η συνάφειά τους με το έργο και η αδυναμία πρόβλεψης και περιγραφής τους στο ΤΠΕ.

30. Ο λόγος αυτός παρίσταται αβάσιμος, δοθέντος ότι κατά τις προβλέψεις του άρθρου 6.3 περί γενικών κανόνων επιλεξιμότητας, του δεσμευτικού για το εκκαλούν, κατά τα προεκτεθέντα, Οδηγού Εφαρμογής της Δράσης, για να θεωρούνται επιλέξιμες οι δαπάνες θα πρέπει προεχόντως να έχουν προβλεφθεί στο ΤΠΕ, του οποίου σε κάθε περίπτωση, είναι δυνατή η τροποποίηση σύμφωνα με τα εκτεθέντα στην σκέψη 9 της παρούσας. Εν προκειμένω, οι κρίσιμες δαπάνες δεν συμπεριελήφθησαν αρχικώς ή έστω κατόπιν τροποποίησης στο ΤΠΕ, ούτε το εκκαλούν αποδεικνύει γιατί δεν ήταν δυνατή η συμπερίληψη των κρίσιμων δαπανών στο ΤΠΕ ή με μεταγενέστερη τροποποίηση του υφιστάμενου και εγκεκριμένου ΤΠΕ σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 5 του Οδηγού Εφαρμογής της Δράσης. Επιπροσθέτως, οι κρίσιμες δαπάνες (φιλοξενίας, καυσίμων, βιβλίων και μη εργαστηριακών αναλωσίμων) ουδόλως προσιδιάζουν στις προβλεφθείσες στον Οδηγό Εφαρμογής της Δράσης δαπάνες υπό τον τίτλο «Συμπληρωματικές δαπάνες», οι οποίες σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 6.4.5 του ανωτέρω Οδηγού ενδεικτικά αφορούν στην αγορά υλικών άμεσης ανάλωσης (π.χ. εργαστηριακά αναλώσιμα και αντιδραστήρια), εντύπων, γραφικής ύλης, αναλωσίμων Η/Υ, καθώς και άλλες δαπάνες που υποστηρίζουν την υλοποίηση του ερευνητικού έργου, ούτε το εκκαλούν αποδεικνύει με συγκεκριμένα

στοιχεία ότι οι κρίσιμες δαπάνες ήταν συναφείς με το έργο υπό την έννοια της υποστήριξης της υλοποίησής του.

31. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, και αφού άλλος λόγος δεν προβάλλεται, η ένδικη έφεση πρέπει να απορριφθεί.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την έφεση κατά της ...2018 απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης της Γενικής Γραμματέως Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε, στην Αθήνα, στις 3 Δεκεμβρίου 2024.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ-ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΥΛΟΥΜΠΙΝΗ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΑΡΙΑ ΦΟΡΤΣΕΡΑ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου στις 21 Ιανουαρίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ-ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΥΛΟΥΜΠΙΝΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΑΡΙΑ ΦΟΡΤΣΕΡΑ